

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 5. júna 2014*

„Článok 101 ZFEÚ — Náhrada škôd spôsobených kartelom zakázaným týmto článkom — Škody, ktoré vznikli v súvislosti s vyššími cenami uplatnenými spoločnosťou z dôvodu zakázaného kartelu, ktorého sa nezúčastnila („Umbrella pricing“) — Príčinná súvislosť“

Vo veci C-557/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Rakúsko) zo 17. októbra 2012 a doručený Súdnemu dvoru 3. decembra 2012, ktorý súvisí s konaním:

Kone AG,

Otis GmbH,

Schindler Aufzüge und Fahrtreppen GmbH,

Schindler Liegenschaftsverwaltung GmbH,

ThyssenKrupp Aufzüge GmbH

proti

ÖBB-Infrastruktur AG,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory T. von Danwitz, sudcovia E. Juhász, A. Rosas (spravodajca), D. Šváby a C. Vajda,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: V. Tourrès, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. decembra 2013,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Kone AG, v zastúpení: H. Wollmann, Rechtsanwalt,

— Otis GmbH, v zastúpení: D. Hauck a E. Hold, Rechtsanwälte,

* Jazyk konania: nemčina.

- Schindler Aufzüge und Fahrtreppen GmbH a Schindler Liegenschaftsverwaltung GmbH, v zastúpení: A. Traugott a S. Riegler, Rechtsanwälte,
- ThyssenKrupp Aufzüge GmbH, v zastúpení: A. Reidlinger, T. Kustor a E. Rittenauer, Rechtsanwälte,
- ÖBB-Infrastruktur AG, v zastúpení: A. Egger, Rechtsanwalt,
- rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer, splnomocnená zástupkyňa,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Meessen a P. Van Nuffel, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 30. januára 2014,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 101 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťami Kone AG (ďalej len „Kone“), Otis GmbH (ďalej len „Otis“), Schindler Aufzüge und Fahrtreppen GmbH (ďalej len „Schindler Aufzüge und Fahrtreppen“), Schindler Liegenschaftsverwaltung GmbH (ďalej len „Schindler Liegenschaftsverwaltung“) a ThyssenKrupp Aufzüge GmbH (ďalej len „ThyssenKrupp Aufzüge“), ktoré sa zúčastnili na karteloch týkajúcich sa montáže a údržby výťahov a eskalátorov vo viacerých členských štátoch, na jednej strane a spoločnosťou ÖBB-Infrastruktur AG (ďalej len „ÖBB-Infrastruktur“), ktorá je dcérskou spoločnosťou Österreichische Bundesbahnen (Rakúske železnice), na druhej strane, ktorého predmetom je možnosť požadovať náhradu škody, ktorá vznikla v súvislosti s vyššími cenami uplatnenými v zmluvách s podnikmi, ktoré sa na karteloch nezúčastnili.

Právny rámec

- 3 § 1295 Rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka (Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (ďalej len „ABGB“) znie takto:

„Každý má právo požadovať náhradu škody od toho, kto ju svojím konaním zavinil; škoda môže vzniknúť porušením zmluvnej povinnosti alebo sa zmluvy týkať nemusí.“

- 4 V súlade s § 1311 druhou vetou ABGB za spôsobenú škodu zodpovedá ten, kto „porušil zákon upravujúci predchádzanie náhodným škodám“ („ochranná norma“).

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 5 Minimálne od 80. rokov uplatňovali spoločnosti Kone, Otis, Schindler Aufzüge und Fahrtreppen, Schindler Liegenschaftsverwaltung a ThyssenKrupp Aufzüge vo veľkom rozsahu vo viacerých členských štátoch dohodu, ktorej cieľom bolo rozdeliť trh s výťahmi a eskalátormi.

- 6 Európska komisia uložila 21. februára 2007 spoločnostiam Kone, Otis, Schindler Aufzüge und Fahrtreppen a Schindler Liegenschaftsverwaltung pokutu v celkovej výške 992 miliónov eur z dôvodu ich účasti na karteloch týkajúcich sa montáže a údržby výťahov a eskalátorov v Belgicku, Nemecku, Luxembursku a Holandsku.
- 7 Oberster Gerichtshof ako odvolací súd pre kartelové záležitosti 8. októbra 2008 potvrdil uznesenie zo 14. decembra 2007, ktorým Kartellgericht (kartelový súd) uložil pokuty spoločnostiam Kone, Otis a Schindler Aufzüge und Fahrtreppe, ako aj dvom ďalším spoločnostiam. Keďže sa spoločnosť ThyssenKrupp Aufzüge rozhodla svedčiť s cieľom požiadať o zhovievavosť, tento podnik nevystupoval v konaní vo veci kartelu.
- 8 Cieľom kartelu vo veci samej (ďalej len „predmetný kartel“) bolo zabezpečiť vybranému podniku vyššiu cenu v porovnaní s cenou, ktorú by bolo možné uplatniť za obvyklých podmienok hospodárskej súťaže. Došlo tým k narušeniu trhu a najmä k narušeniu vývoja cien, ktorý by nastal za takýchto podmienok.
- 9 Podľa vnútroštátneho súdu sa účastníci tohto kartelu usilovali dosiahnuť koordináciu na viac ako polovici objemu trhu s novými zariadeniami na celom rakúskom území. Viac ako polovica predmetných projektov bola pridelená na základe spoločnej dohody, takže najmenej tretina objemu trhu bola predmetom spolupráce. Približne dve tretiny projektov, ktorých sa spolupráca týkala, sa zrealizovali podľa plánu. Pri tretine prípadov získali zákazku buď tretie podniky (subjekty, ktoré sa nezúčastňovali na karteli), alebo niektorý z účastníkov kartelu, ktorý nepostupoval v súlade s dohodnutým spôsobom pridelenia a ponúkol nižšiu cenu. Vnútroštátny súd tiež konštatoval pridelenia projektov na základe spoločnej dohody na bilaterálnej úrovni. Z dôvodu správania sa účastníkov predmetného kartelu, aj v posledných rokoch pred rokom 2004, sa trhové ceny takmer nezmenili a trhové podiely zúčastnených ostali približne rovnaké.
- 10 Poukazujúc na „účinnosť ochrany ceny“ („umbrella effect“), ÖBB-Infrastruktur požaduje od žalobkyň vo veci samej náhradu škody vyčíslenú na sumu 1 839 239,74 eura, ktorá jej vznikla tým, že od tretích podnikov, ktoré neboli účastníkmi predmetného kartelu, kúpila výťahy a pohyblivé chodníky za vyššiu cenu, ako by bola cena pri neexistencii tohto kartelu z dôvodu, že tieto tretie podniky využili existenciu kartelu na stanovenie svojich cien na vyššej úrovni.
- 11 Súd prvého stupňa návrh spoločnosti ÖBB-Infrastruktur zamietol, odvolací súd mu však vyhovel.
- 12 Oberster Gerichtshof, na ktorý sa obrátili žalobkyne vo veci samej, sa zamýšľa nad podmienkami zakladajúcimi zodpovednosť účastníkov kartelu vzhľadom na článok 101 ZFEÚ a judikatúru Súdneho dvora, najmä rozsudky Courage a Crehan (C-453/99, EU:C:2001:465), Manfredi a i. (C-295/04 až C-298/04, EU:C:2006:461), ako aj Pfeiderer (C-360/09, EU:C:2011:389).
- 13 Podľa judikatúry rakúskych súdov osoba, ktorá požaduje náhradu škody na základe mimozmluvnej zodpovednosti, musí preukázať dostatočnú príčinnú súvislosť a protiprávnosť, t. j. porušenie ochrany normy, v zmysle § 1311 ABGB.
- 14 Vnútroštátny súd uvádza, že pri uplatnení pojmu dostatočnej príčinnej súvislosti zodpovedá subjekt, ktorý spôsobil škodu, za všetky, aj za náhodné následky, s možnosťou ktorých mal teoreticky počítať, nezodpovedá však za netypický následok. Podľa uvedenej judikatúry, ak má podnik, ktorý nie je účastníkom kartelu, prospech z účinku ochrany ceny, neexistuje v tomto prípade medzi kartelom a škodovou udalosťou, ktorá bola prípadne spôsobená kupujúcemu, adekvátna príčinná súvislosť, keďže ide o nepriamu škodu v dôsledku vedľajšieho účinku nezávislého rozhodnutia, ktoré prijal subjekt, ktorý sa kartelu nezúčastnil, na základe svojich vlastných úvah o správe podniku. Treba sa domnievať, že účinok na konkurenta, vytvorený situáciou na trhu, aká bola umelo vytvorená členmi kartelu, hospodárske závery, ktoré konkurent z toho vyvodzuje vo vzťahu k svojmu podniku, ako aj vo

vzťahu k svojim výrobkom, a podnikateľské rozhodnutia týkajúce sa najmä tvorby cien, ktoré potom prijme, sú v rozhodujúcej miere určené veľkým množstvom faktorov, ktoré s kartelom nijako nesúvisia.

- 15 Pokiaľ ide o otázku protiprávnosti, Oberster Gerichtshof konštatoval, že podľa teórie o ochrannom účele normy zakladá spôsobenie majetkovej škody povinnosť náhrady len vtedy, ak protiprávnosť škody možno odvodiť z porušenia zmluvných povinností, z porušenia absolútnych práv alebo z nedodržania ochranných noriem. Určujúcim bodom bude teda to, či norma, ktorú škodca porušil, má za cieľ ochranu záujmov poškodeného. To nebude platiť v prípade praxe ochrannej ceny („umbrella pricing“), ktorá nepoukazuje na žiadne protiprávne správanie. Protiprávne správanie účastníkov kartelu poškodzuje osoby nakupujúce ich tovary za umelo navýšené ceny, ktoré uplatňujú. Škoda zapríčinená ochrannou cenou bude totiž len vedľajším účinkom nezávislého rozhodnutia osoby, ktorá sa nezúčastnila kartelu, prijatého na základe jej vlastných úvah o správe podniku.
- 16 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že tak v nemeckej, ako aj rakúskej odbornej literatúre existujú na otázku, či sa má podľa práva Únie poskytnúť náhrada škody vyplývajúcej z účinku ochrannej ceny, kontroverzné odpovede. Položená otázka má rozhodujúci význam vzhľadom na prednosť práva Únie, keďže existujú pochybnosti o tom, či je zamietnutie nároku na náhradu škody zlučiteľné so zásadou efektivity stanovenou Súdnym dvorom.
- 17 Preto Oberster Gerichtshof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 101 ZFEÚ (článok 81 ES, článok 85 Zmluvy o ES) vykladať v tom zmysle, že od účastníkov kartelu môže každý požadovať náhradu aj takej škody, ktorú mu spôsobil subjekt, ktorý nebol účastníkom kartelu, ale pod vplyvom zvýšených trhových cien zvyšuje ceny za svoje výrobky vo väčšej miere, ako by to robil v prípade neexistencie kartelu („umbrella pricing“), takže zásada efektivity, ktorú presadzuje Súdny dvor..., si vyžaduje prijatie kladného rozhodnutia v rámci vnútroštátneho práva?“

O prejudiciálnej otázke

- 18 Keďže článok 85 Zmluvy o ES, článok 81 ES a článok 101 TFEÚ majú v podstate rovnaký obsah, bude sa tento rozsudok odvolávať len na aktuálne platný článok 101 ZFEÚ.
- 19 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 101 ZFEÚ bráni výkladu a uplatneniu práva členského štátu, podľa ktorého je z právnych dôvodov kategoricky vylúčené, aby boli podniky, ktoré sú účastníkmi kartelu, občianskoprávne zodpovedné za škody vyplývajúce zo skutočnosti, že podnik, ktorý nebol účastníkom tohto kartelu, stanovil vzhľadom na konanie uvedeného kartelu vyššie ceny v porovnaní s cenami, ktoré by sa uplatnili, ak by kartel neexistoval.
- 20 Je potrebné pripomenúť, že článok 101 ods. 1 ZFEÚ a článok 102 ZFEÚ spôsobujú priame účinky vo vzťahoch medzi jednotlivcami a zakladajú dotknutým osobám práva, ktoré sú vnútroštátne súdy povinné ochraňovať (pozri rozsudky BRT a Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs, 127/73, EU:C:1974:25, bod 16; Courage a Crehan, EU:C:2001:465, bod 23, ako aj Manfredi a i., EU:C:2006:461, bod 39).
- 21 Plná účinnosť článku 101 ZFEÚ, a najmä potrebný účinok zákazu uvedeného v jeho odseku 1, by boli spochybnené, ak by sa akákoľvek osoba nemohla domáhať náhrady škody, ktorá jej bola spôsobená zmluvou alebo správaním spôsobilým obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž (rozsudky Courage a Crehan, EU:C:2001:465, bod 26; Manfredi a i., EU:C:2006:461, bod 60; Otis a i., C-199/11, EU:C:2012:684, bod 41, ako aj Donau Chemie a i., C-536/11, EU:C:2013:366, bod 21).

- 22 Každá osoba tak má právo domáhať sa súdnou cestou náhrady spôsobenej škody, ak existuje príčinná súvislosť medzi takouto škodou a kartelovou dohodou alebo postupom zakázaným článkom 101 ZFEÚ (rozsudky Manfredi a i., EU:C:2006:461, bod 61, ako aj Otis a i., EU:C:2012:684, bod 43).
- 23 Právo každej osoby domáhať sa náhrady takejto škody totiž posilňuje operatívnosť pravidiel hospodárskej súťaže Únie a svojou povahou odrádza od často utajených dohôd alebo postupov, ktoré sú spôsobilé obmedziť alebo narušiť hospodársku súťaž, prispievajúc k zachovaniu účinnej hospodárskej súťaže v rámci Európskej únie (rozsudky Courage a Crehan, EU:C:2001:465, bod 27; Manfredi a i., EU:C:2006:461, bod 91; Pfeiderer, EU:C:2011:389, bod 29; Otis a i., EU:C:2012:684, bod 42, ako aj Donau Chemie a i., EU:C:2013:366, bod 23).
- 24 V prípade neexistencie právnej úpravy Únie v danej oblasti náleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého z členských štátov, aby upravil spôsoby výkonu práva domáhať sa náhrady škody, ktorá vznikla na základe kartelu alebo postupom zakázaným článkom 101 ZFEÚ, vrátane spôsobov uplatnenia pojmu „príčinná súvislosť“, pričom však musia byť rešpektované zásady ekvivalencie a efektivity (rozsudok Manfredi a i., EU:C:2006:461, bod 64).
- 25 Pravidlá vzťahujúce sa na žaloby určené na zabezpečenie ochrany práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z priameho účinku práva Únie, tak predovšetkým nesmú byť menej výhodné ako tie, ktoré sa vzťahujú na podobné žaloby vnútroštátnej povahy (zásada ekvivalencie) a nesmú prakticky znemožniť alebo nadmerne sťažiť výkon práv, ktoré priznáva právny poriadok Únie (zásada efektivity) (pozri rozsudky Courage a Crehan, EU:C:2001:465, bod 29; Manfredi a i., EU:C:2006:461, bod 62; Pfeiderer, EU:C:2011:389, bod 24, ako aj Donau Chemie a i., EU:C:2013:366, bod 27).
- 26 V tejto súvislosti a osobitne v oblasti práva hospodárskej súťaže tieto pravidlá nesmú poškodiť účinné uplatňovanie článkov 101 ZFEÚ a 102 ZFEÚ (pozri rozsudky VEBIC, C-439/08, EU:C:2010:739, bod 57; Pfeiderer, EU:C:2011:389, bod 24, ako aj Donau Chemie a i., EU:C:2013:366, bod 27).
- 27 Vo veci samej spoločnosť ÖBB-Infrastruktur tvrdí, že časť škody, ktorá jej vznikla, bola zavinená predmetným kartelom, ktorý umožnil zachovanie trhových cien na tak vysokej úrovni, že konkurenti, ktorí neboli účastníkmi kartelu, mohli získať tiež výhody z týchto vyšších trhových cien v porovnaní s cenami v prípade neexistencie uvedeného kartelu, či už vo forme miery zisku alebo jednoducho vo forme zotrvania na trhu, ak štruktúra ich nákladov bola taká, že zvyčajné konkurenčné podmienky by viedli k ich odstráneniu z trhu.
- 28 Dotknuté osoby, ktoré predložili pripomienky v konaní pred Súdny dvorom, nenamietajú voči skutočnosti, že takýto fenomén ochrannej ceny („umbrella pricing“) je za určitých podmienok uznaný za jeden z možných následkov kartelu. Naopak žalobkyne vo veci samej v zásade namietajú voči možnosti vykladať právo Únie v tom zmysle, že akceptuje žiadosti o náhradu škody založené na existencii ochrannej ceny („umbrella claims“).
- 29 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že trhovú cenu je jedným zo základných prvkov, ktoré zohľadňuje podnik v prípade určenia ceny, za ktorú ponúka svoje tovary alebo služby. Ak kartel viedol k zachovaniu umelo navýšenej ceny pre určité tovary a ak sú splnené niektoré trhové podmienky týkajúce sa najmä povahy tovaru alebo veľkosti trhu pokrytého kartelom, nemožno vylúčiť, že konkurenčné podniky mimo kartelu sa rozhodnú stanoviť vyššiu ponúkanú cenu v porovnaní s cenou, ktorú by určili pri zvyčajných konkurenčných podmienkach, t. j. v prípade neexistencie uvedeného kartelu. Hoci je v takomto kontexte potrebné považovať určenie ponúkanej ceny za čisto autonómne rozhodnutie prijaté podnikom, ktorý sa nezúčastnil kartelu, je nutné konštatovať, že toto rozhodnutie mohlo byť prijaté s ohľadom na trhovú cenu skreslenú týmto kartelom, a preto v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže.

- 30 Z toho vyplýva, že v rozpore s tým čo tvrdia spoločnosti Schindler Aufzüge und Fahrtreppen a Schindler Liegenschaftsverwaltung účastníci kartelu nemôžu ignorovať skutočnosť tvoriacu súčasť možných následkov uvedeného kartelu, že zákazníkovi podniku, ktorý sa nezúčastnil kartelu, ale ktorý mal prospech z hospodárskych podmienok ochrannnej ceny, vznikla škoda z dôvodu vyššej ponúkanej ceny v porovnaní s cenou v prípade neexistencie tohto kartelu.
- 31 Pokiaľ ide o vnútroštátnu právnu úpravu vo veci samej, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že rakúske právo kategoricky vylučuje právo na náhradu škody v situácii, ako je tá vo veci samej z dôvodu, že príčinná súvislosť medzi vzniknutou škodou a predmetným kartelom je v prípade neexistencie zmluvného vzťahu s členom tohto kartelu považovaná za prerušenú autonómny rozhodnutím podniku, ktorý sa uvedeného kartelu nezúčastnil, ale ktorý v dôsledku jeho existencie stanovil cenu na úrovni ochrannnej ceny („umbrella pricing“).
- 32 Je pravda, ako bolo pripomenuté v bode 24 tohto rozsudku, že v zásade náleží vnútroštátnemu právnomu poriadku každého z členských štátov, aby upravil pravidlá týkajúce sa uplatnenia pojmu „príčinná súvislosť“. Z judikatúry Súdneho dvora uvedenej v bode 26 tohto rozsudku však vyplýva, že vnútroštátne pravidlá musia zabezpečiť plnú účinnosť práva hospodárskej súťaže Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok VEBIC, EU:C:2010:739, bod 63). Tieto pravidlá tak musia osobitne zohľadňovať cieľ sledovaný článkom 101 ZFEÚ, ktorým je zabezpečiť účinnú a neskreslenú hospodársku súťaž na vnútornom trhu, ako aj ceny stanovené na základe slobodnej hospodárskej súťaže. Za týchto podmienok Súdny dvor rozhodol, ako je uvedené v bode 22 tohto rozsudku, že vnútroštátna právna úprava musí každému priznávať právo požiadať o náhradu vzniknutej škody.
- 33 Plná účinnosť článku 101 ZFEÚ by však bola spochybnená, ak by právo každej osoby požiadať o náhradu škody bolo vnútroštátnym právom kategoricky a bez ohľadu na osobitné okolnosti prejednávanej veci podriadené existencii priamej príčinnej súvislosti s vylúčením tohto práva na základe skutočnosti, že dotknutá osoba mala zmluvný vzťah nie s účastníkom kartelu, ale s podnikom, ktorý sa ho nezúčastnil, pričom však jeho cenová politika vyplývala z kartelu, ktorý prispel k skresleniu mechanizmu tvorby ceny na konkurenčných trhoch.
- 34 Z toho vyplýva, že obeť ochrannnej ceny („umbrella pricing“) môže získať od účastníkov kartelu náhradu vzniknutej škody napriek tomu, že ona sama s nimi nemala zmluvný vzťah, ak sa preukáže, že tento kartel mohol vzhľadom na okolnosti daného prípadu a najmä na osobitosti dotknutého trhu mať za následok uplatnenie ochrannnej ceny tretími osobami konajúcimi samostatne a že účastníci uvedeného kartelu o tých okolnostiach a osobitostiach vedeli. Vnútroštátnemu súdu prináleží preskúmať, či sú tieto podmienky splnené.
- 35 Kone a Otis uvádzajú, že úkony týkajúce sa náhrady škody vzniknutej z dôvodu vyššej ceny, ktorá vyplýva z existencie ochrannnej ceny, predstavujú sankčné žiadosti o náhradu škody, keďže protihodnotou škody, ktorá vznikla spoločnosti ÖBB-Infrastruktur, nebolo obohatenie sa žalobkyň vo veci samej. Je však potrebné uviesť, že pravidlá v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti neodvodzujú výšku nahraditeľnej škody od obohatenia osoby, ktorá sa dopustila chyby vedúcej k tejto škode.
- 36 Uvedené žalobkyne okrem toho uvádzajú, že takáto škoda má povahu odradiť dotknuté podniky od pomoci orgánom hospodárskej súťaže pri prešetrení veci, čo by bolo v rozpore so zásadou efektivity. Je však potrebné pripomenúť, že program zhovievavosti je program zavedený Komisiou prostredníctvom jej oznámenia o oslobodení od pokút a znížení pokút v kartelových prípadoch (Ú. v. EÚ C 298, 2006, s. 17) bez legislatívnej sily, ktorý nezaväzuje členské štáty (rozsudok Pfeleiderer, EU:C:2011:389, bod 21). Z toho dôvodu nemôže tento program zhovievavosti zbaviť osoby práva získať pred vnútroštátnymi súdmi náhradu škody, ktorá vznikla z dôvodu porušenia článku 101 ZFEÚ.
- 37 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy je na položenú otázku potrebné odpovedať, že článok 101 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni výkladu a uplatneniu vnútroštátneho práva členského štátu, podľa ktorého je z právnych dôvodov kategoricky vylúčené, aby boli podniky, ktoré sú účastníkmi kartelu,

občianskoprávne zodpovedné za škody vyplývajúce zo skutočnosti, že podnik, ktorý nebol účastníkom tohto kartelu, stanovil vzhľadom na konanie uvedeného kartelu vyššie ceny v porovnaní s cenami, ktoré by sa uplatnili, ak by kartel neexistoval.

O trovách

- 38 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 101 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni výkladu a uplatneniu vnútroštátneho práva členského štátu, podľa ktorého je z právnych dôvodov kategoricky vylúčené, aby boli podniky, ktoré sú účastníkmi kartelu, občianskoprávne zodpovedné za škody vyplývajúce zo skutočnosti, že podnik, ktorý nebol účastníkom tohto kartelu, stanovil vzhľadom na konanie uvedeného kartelu vyššie ceny v porovnaní s cenami, ktoré by sa uplatnili, ak by kartel neexistoval.

Podpisy